

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії та спеціальних методик

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИКИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З
ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ ЗАСОБАМИ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

Виконала студентка 2 курсу, групи KorL1-M20z
спеціальності 016 Спеціальна освіта. (Логопедія)

Тарнавська Ілона Ігорівна

Керівник:

Константинів О. В., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри логопедії та спеціальних методик

Рецензент:

Докучина Т.О., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ ЗБАГАЧЕННЯ ПРЕДМЕТНОГО СЛОВНИКА ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ ЗАСОБАМИ ІКТ	7
1.1. Формування словника в онтогенезі.....	7
1.2. Особливості формування словника у дошкільнят із загальним недорозвиненням мовлення.....	13
1.3. Можливості використання інформаційних технологій у збагаченні предметного словника старших дошкільнят із загальним недорозвиненням мовлення.....	19
РОЗДІЛ 2. ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМКІВ РОБОТИ ЗБАГАЧЕННЯ ПРЕДМІТНОГО СЛОВНИКА У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО З ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ	32
2.1. Вивчення стану предметного словника у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.....	32
2.2. Результати констатувального експерименту.....	33
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ ЛЕКСИКИ У ДІТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО З ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ	38
3.1. Збагачення предметного словника у старших дошкільнят із загальним недорозвиненням мовлення засобами інформаційних технологій.....	38
3.2. Аналіз результатів формувального експерименту.....	57
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

На сучасному етапі проблема формування лексики у дітей з нормо-типовим розвитком мовлення та у дітей із загальним недорозвиненням мовлення розглядається з урахуванням психолінгвістичних концепцій, що розкривають принципи організації та механізми формування лексики, таким чином, що допомагають зрозуміти причини порушення мовленнєвого розвитку.

Описуючи характерні особливості мовлення дітей із загальним недорозвиненням мовлення, багато авторів виділяють порушення лексичного та граматичного компонентів як один з найбільш важливих у структурі даного порушення (Н. Гаврилова, Є. Соботович, В. Тищенко, О. Ткач, та ін.). З урахуванням постійного збільшення числа дошкільнят з подібним системним порушенням проблема формування лексичних засобів мовлення займає найважливіше місце в сучасній логопедії, а питання про методику їх розвитку та корекції стає одним із найактуальніших.

Своєчасне формування словника дитини є найважливішою умовою її повноцінного мовленнєвого та загального психічного розвитку, оскільки мовлення виконують провідну функцію пізнавального розвитку, планування та організація діяльності дитини, самоорганізація поведінки, формування соціальних зв'язків. Дослідження А. Богущ, К. Крутій, Т. Науменко, С. Цейтлін, та інших присвячені вивченню особливостей засвоєння лексики дітьми із нормо-типовим розвитком мовлення розглядають питання розвитку лексики з погляду її збагачення, розуміння значення, точності слововживання.

Формуванню лексичного словника у дітей присвячено безліч досліджень, у яких цей процес висвітлюється у психофізіологічному, психологічному, лінгвістичному, психолінгвістичному аспектах. Ранній етап розвитку мовлення у дітей, оволодіння словом, широко описується у працях

таких авторів, як А. Богуш, Л. Виготський, Є. Вернадська, М. Жінкін, Є. Стребелева, та ін.

Аналіз розвитку лексики дітей дошкільного віку з загальним недорозвитком мовлення свідчить про суттєві відставання від вікової норми, обмеженість словникового запасу, своєрідність його використання, неточність вживання слів (Н. Гаврилова, І. Марченко, О. Ткач, Є. Соботович, В. Тищенко, ін). Питаннями формування словника в дітей із загальним недорозвиненням мови, займалися такі вчені, як І. Марченко, Л. Трофименко, О. Ткач, В. Тищенко, Є. Соботович та інші. Подолання системних порушень мовлення, зазвичай, має тривалу і складну динаміку. Тому застосування в корекційно-педагогічній роботі спеціалізованих інформаційних технологій, що враховують закономірності та особливості розвитку дітей із загальним недорозвиненням мовлення, дозволяє підвищити ефективність корекційного навчання, прискорити процес підготовки дошкільнят до навчання в школі.

В даний час використання в освітній діяльності з дітьми дошкільного віку інформаційних технологій стало необхідною умовою навчання та соціальної адаптації дитини, а особливо дітей із порушеннями розвитку. Інформаційні технології дозволяють підтримати мотивацію дитини, зацікавити її в отриманні та закріпленні нових знань, допомогти знайти свою нішу в навколишньому соціумі.

Однак ця проблема дуже складна і тому потребує подальшого вивчення, що й визначило вибір теми даної роботи: «Формування лексики у дітей дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення засобами інформаційно-комп'ютерних технологій».

Мета дослідження: розробити методичні рекомендації щодо збагачення предметного словника дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення засобами інформаційних технологій.

Відповідно до мети визначено завдання дослідження:

1. Теоретично обґрунтувати проблему збагачення предметного словника дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення засобами інформаційних технологій.

2. Вивити рівень розвитку предметного словника дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.

3. Визначити методичні умови організації корекційно-педагогічної роботи зі збагачення предметного словника дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення засобами інформаційних технологій. Експериментально перевірити ефективність розробленої нами методики під час проведення навчально-корекційної роботи.

Об'єкт дослідження: процес збагачення предметного словника дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.

Предмет дослідження: особливості формування пасивного та активного словника у дітей старшого дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення.

Теоретико-методологічною основою дослідження є фундаментальні положення психології, педагогіки, фізіології, логопедії: про основні закономірності психічного розвитку дитини в онтогенезі (Л. Виготський, П. Гальперін, Д. Ельконін, О. Лурія, Ж. Піаже); про загальні та специфічні закономірності порушеного розвитку дитини (Л. Виготський, В. Лубовський, В. Синьов та ін.); положення про системну ієрархічну будову психічної діяльності дитини та системну будову дефекту (П. Анохін, Л. Виготський, О. Лурія та ін.); про системний підхід до аналізу мовленнєвого та психічного розвитку дитини у процесі онто- та дизонтогенезу (С. Конопляста, В. Тарасун, М. Шеремет та ін.).

Виходячи з мети та завдань дослідження нами використовувалися такі методи:

– *теоретичні*: аналіз загальної та спеціальної літератури з проблеми дослідження з метою з'ясування стану вивчення досліджуваної проблеми, узагальнення та систематизація теоретичних положень;

– *емпіричні*: методика для визначення словесно-логічного мислення Р. Нємова "Визначення понять, з'ясування причин, виявлення подібності і відмінностей в об'єктах", "Мнемотехніка», "Піктограми».

– *методи математичної статистики*: кількісний та якісний аналіз результатів експериментального дослідження.

Теоретичне значення. Розширено поняття «словник», охарактеризовано особливості розвитку лексики у дітей з загальним недорозвиненням мовлення старшого дошкільного віку.

База дослідження: заклад дошкільної освіти № 29, м. Хмельницький «Ранкова зірка».

Апробація матеріалів дослідження була висвітлена у науковій публікації: «Формування словника у дітей з загальним недорозвиненням мовлення засобами ІКТ»: Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Корекційна педагогіка і психологія / за ред. Н.С. Гаврилової. - Вип.11. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори – 2006», 2021. – 225 с.

Структура наукової роботи. Наукова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (69 найменувань), додатків (17 сторінок). У роботі міщено 2 таблиці, 9 графіків. Загальний обсяг наукової роботи – 74 сторінок, з них 66 сторінок – основного тексту.

ВИСНОВКИ

Дослідження особливостей лексики дітей із порушеннями мовлення є одним з актуальних напрямів корекційної роботи, оскільки відкриває можливості комплексного підходу до формування та вдосконалення лексичної системи. Словник – один із компонентів мовного розвитку дитини. На думку багатьох учених, які займаються вивченням дітей із мовленнєвими порушеннями, проблема формування словникового запасу займає найважливіше місце у сучасній логопедії, а питання про стан словника при різних мовленнєвих порушеннях та методику розвитку мовлення є одним з актуальних питань.

Формування словника дитини тісно пов'язане з її психічним розвитком, з розвитком уявлень про навколишню дійсність. У зв'язку з цим, особливості словникового запасу дітей з порушеннями мовлення відображають своєрідність пізнавальної діяльності цих дітей, обмеженість їх уявлень про навколишній світ, труднощі усвідомлення явищ, властивостей та закономірностей навколишньої дійсності.

Основним завданням логопедичної роботи є допомога дітям з порушеннями мовлення, а саме розвиток словника, формування граматичних вмінь будувати речення, тексти тощо, тобто їх навчити користуватися мовленням засобом спілкування. Важливо, щоб у дітей відбувалося не формативне накопичення слів, а формувалось свідоме використання слів у самостійному мовленні. Розвиток лексики у дошкільнят з мовленнєвими порушеннями можна забезпечити за умови проведення систематичної, цілеспрямованої та диференційованої логопедичної роботи.

Інформаційні технології у дошкільній освіті стає все більш актуальним, так як дозволяють засобами мультимедіа, доступної та привабливої, ігрової форми, досягти нової якості знань, розвиває логічне мислення дітей, посилює творчу складову навчальної праці, максимально сприяючи підвищенню якості освіти серед дошкільнят.

Нами проведено дослідження на базі закладу дошкільної освіти № 29, м. Хмельницький «Ранкова зірка». У дослідженні взяли участь 8 дітей старшого дошкільного віку з діагнозом «загальне недорозвинення мовлення III рівня».

Для вивчення рівня розвитку словника дошкільнят з ЗНМ ми використали методику обстеження словникового запасу дітей, що складається з 2-х блоків: розуміння та вживання слів номінативного лексичного значення та виявлення стану структурного аспекти лексичних значень слів. Узагальнюючи результати дослідження можна зробити такий висновок: досліджуваних дошкільнят 60% склали низький рівень, оскільки діти набрали кількість балів, що відповідають низькому рівню – менше 98, у 40% дошкільнят, кількість балів варіюється від 98 до 141, що віднесено до середнього рівня, високий рівень становив 0%.

Нами запропоновано методичні рекомендації щодо розвитку словника дітей старшого дошкільного віку у логопедичних групах з використанням інформаційних технологій, де представлені принципи при роботі з електронними ресурсами, відмічені етапи, на яких можуть використовуватись інформаційні технології. Також відзначені завдання та ігри із комп'ютерних логопедичних програм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баряева А.Б., Логинова, Е.Т., Лопатина, Л.В. Я-говорю [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.twirpx.com/file/1089585/>
2. Волкова, Г.А. Методика психолого-логопедического обследования детей с нарушениями речи. Вопросы дифференциальной диагностики [Текст]. – Спб.: Детство-Пресс, 2003. – 165 с.
3. Богуш А. М. Заняття з розвитку мови дітей в дошкільних закладах.
4. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. 2-е видання / А. М. Богуш – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 374 с
5. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Просвіта, 2001 – 416 с.
6. Воробьева, В.К. Методика развития связной речи у детей с системным недоразвитием речи [Текст]. – М., 2006. – 167 с.
7. Вренева, Е.П. Использование компьютерных технологий в работе коррекционного педагога ДОУ / Вренева Е.П. [Текст]// Коррекционная педагогика. – 2008. – № 4. – С. 50-53.
8. Гаврилова Н. С. Психологічна характеристика дітей з ЗНМ порушенням пізнавальної сфери кінетичного типу / Н. С. Гаврилова // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна / за ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. – Кам'янець- Подільський : Аксіома, 2008. – Вип. X. — С. 306—310.
9. Гвоздев, А.Н. Вопросы изучения детской речи [Текст]. – М.: Детство- Пресс, 2007. – 274 с.
10. Гончарова, Н.А. Информационные технологии в формировании профессиональной компетентности будущего учителя: Учебное

- посobie [Текст] / Н.А. Гончарова // Под ред. А.И. Умана. –Орел: ГОУ ВПО «ОГУ», 2007. – 60 с.
11. Громова, О.Е. Методика формирования начального детского лексикона [Текст]. – М.: Сфера, 2003. – 176 с
 12. ДуткевичТ.В. Дитяча психологія :навч. посібник / Т.В.Дуткевич. — К. : Центр учбової літератури, 2012 –360 с.
 13. Жукова, Н.С. Логопедия [Текст]. – Екатеринбург, 2005. – 312 с
 14. Захарова, А.В. Опыт лингвистического анализа словаря детской речи [Текст]. – Новосибирск, 1997. – 145 с.
 15. Загальна психологія : навч. посіб. / О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О В. Пасєка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
 16. Загальна психологія : підручник / за ред. С. Д. Максименка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Вінниця : Нова Книга, 2014 – 704 с.
 17. Ільїна Н. В. Методологічні засади формування образного мовлення у дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення / Н. В. Ільїна // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія : зб. наук. праць / відп. ред. В. М.Синьов. –К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. —№ 8. – С. 3—5.
 18. Каше, Г.А. Подготовка к школе детей с недостатками речи: Пособие для логопеда [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://pedlib.ru/Books/1/0255/1-0255-1.shtml>
 19. Ковшиков, В.А. Психолінгвістика. Теорія речевої діяльності [Текст]/ В.А. Ковшиков, В.П. Глухов. – М.: Астрель, 2007. – 318 с.
 20. Кольцова, М.М. Ребенок учится говорить [Текст]. – М.: Сага, 2002. – 224 с.
 21. Конопляста С. Ю. Логопсихологія : навч. посібник / С. Ю. Конопляста, Т. В. Сак ; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Знання, 2010. – 293 с.

22. Королевская, Т.К. «Видимая речь» десять лет в России [Текст]// Дефектология. – 1999. – № 4. – С. 57-65.
23. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ: прогр.-метод. комплекс / Ю. В. Рібцун ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки. – К. : Освіта України, 2011. – 292 с. : табл. – (Логоарт). – Бібліогр. : с. 287-292. – 2000 прим. – ISBN 978-966-188-187-6.
24. Король А.В. Мовленнева картка з картинками: логопедичне обстеження рівня мовленнєвого розвитку дитини. Тернопіль: Мандрівець, –2017.
25. Крутій К. Л. Формування граматично правильного мовлення у дітей дошкільного віку / К. Л. Крутій. – Запоріжжя, 2004.
26. Крутій К.Л. Граматична норма як компонент культури мовлення дитини дошкільного віку // Науковий вісник Південноукраїнського державного університету ім. К.Д.Ушинського. Збірник наукових праць. – Випуск 4-5. – Одеса, 2002. – 155-161 с.
27. Крутій К.Л. Перспективно-календарне планування занять із навчанням мови і розвитку мовлення дітей дошкільного віку. – Запоріжжя: ТОВ «ЛППМ» ЛТД, 2005. – 192 с.
28. Кузьмина, Е.В. Использование информационных технологий в работе учителя-логопеда общеобразовательной школы [Текст]//Логопед. – 2008. –№ 5.– С. 12-17.
29. Кукушкина, О.И. Использование информационных технологий в различных областях специального образования. Автореф. дис. докт. пед. Наук [Текст]. –М., 2005. – 254 с.
30. Кубрякова, Е.С. Особенности речевой деятельности и проблемы внутреннего лексикона [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.twirpx.com/file/855395/>

31. Лаврентьева, А.И. Формирование семантической стороны речи [Текст]. – М., 2006. – 38 с.
32. Лалаева, Р.И. Формирование лексики и грамматического строя у дошкольников с общим недоразвитием речи [Текст]. – СПб., 2001. – 154 с.
33. Лалаева, Р.И., Серебрякова, Н.В. Формирование лексики и грамматического строя речи у дошкольников с общим недоразвитием речи [Текст]. – СПб., 1999. – 276 с.
34. Леонтьев, А.А. Основы психолингвистики [Текст]. – М.: Смысл, 2003. – 287 с.
35. Логопедический тренажер «Дельфа-142» [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://logoped.far.ru/p47aa1.html>
36. Логопедическая игра «Игры для Тигры» / Авторский коллектив: Автор учебных и методических материалов, компьютерный методист кандидат педагогических наук – Л. Р.Лизунова др. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://logoped.name/2011/05/>
37. Логопедія: підручник. – [Шеремет М.К., Тарасун В.В., Конопляста С.Ю. та ін.]; за ред. М.К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.
38. Лопатина, Л.В., Серебрякова, Н.В. Преодоление речевых нарушений у дошкольников (коррекция стертой дизартрии): учебное пособие. [Текст] / Лопатина Л.В., Серебрякова Н.В. – СПб.: СОЮЗ, 2000. – 192 с.
39. Лынская, М.И. Информационные технологии с безречевыми детьми// Логопед. – 2011. – № 3. – С. 14-18.
40. Макерова, О.А. Формирование активного словаря ребенка с ОНР [Текст]// Логопед. – 2012. – № 4.– С.34-37.
41. Марченко І.С. Особливості логопедичної роботи з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення. Логопедія., 2013. – №3. – 52-56 с.

42. Марченко І.С., Маслюк Н.В. Усвідомлення словесного складу мовлення дітьми старшого дошкільного віку із ЗНМ III рівня. Корекційна педагогіка., 2009. – №1. – 31-37 с.
43. Мастюкова, Е.М. Логопедия [Текст]. – М.: Просвещение, 2000. – 342 с.
44. Мілевська О.П. Дослідження лексико-семантичних умінь у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення // Педагогічні науки : Збірник наукових праць. Херсон: Херсонський державний університет, 2017. Вип. LXXVIII, Т. 2. С. 86-91.
45. Миронова, С. А. Развитие речи дошкольников на логопедических занятиях / С. А. Миронова. – М. : Просвещение, 1991.
46. Павлова, И. Ю. Развитие и обогащение лексики у детей дошкольного возраста [Текст]// Молодой ученый. – 2012. – № 4. – С. 21-27.
47. Рібцун Ю.В. Сходінками правльного мовлення: навч.метод. посібн. Тернопіль: Мандрівець, 2017.
48. Репина, З.А. Новые информационные технологии: специализированная компьютерная логопедическая программа «Игры для Тигры» [Текст]// Вопросы гуманитарных наук. – 2004. – № 5 (14). – С. 285-287.
49. Сидоренко, Е.А. Обогащение и активизация словаря у детей с общим недоразвитием речи [Текст]// Дефектология. – 2008. – № 5– С. 73-78.
50. Соботович Е. Ф. Психолингвистическая структура речевой деятельности и механизмы её формирования. – К. : ИЗМН, 1997. – 44 с.
51. Соботович Е.Ф. Формирование правильной речи у детей с моторной алалией / Е.Ф. Соботович. – К. : КГПИ, 1981. – 150 с.
52. Соботович Є. Ф. Критерії оцінювання мовленнєвого розвитку дитини (у його лексичній ланці) на різних вікових етапах. Нормативні

показники мовленнєвого розвитку (у його граматичній ланці) дитини дошкільного віку // Дефектологія. 2003. – №2. – 2-11 с.

53. Соботович Є. Ф. Порухення мовного розвитку та шляхи їх корекції: Навчально-методичний посібник. – К. : ІСДО, 1995. – 204 с. Рос. мовою.

54. Ткач О. М. Аналіз результатів дослідження рівня сформованості складових семантичних полів слів у дітей середнього шкільного віку з ТПМ / О. М. Ткач // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. — Вип. 27. — С. 210—215.

55. Трофименко Л. І. Діагностика та корекція загального недорозвитку мовлення у дітей дошкільного віку : навч.-метод. посібник / Л. І. Трофименко. — К., 2014.

56. Уфимцева, Н.Я. Формирование лексики дошкольников с общим недоразвитием речи [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://knowledge.allbest.ru/pedagogics/3c0a65635a2ac78b5d53a88521316d27_0.htm

57. Ушакова, Т.Н. Речь ребенка: проблемы и решения [Текст]. – М., 2008. – 352 с.

58. Федоренко, Л.П. Степени обобщения слов по смыслу методы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.studfiles.ru/preview/>

59. Филичева, Т.Б. Основы логопедии [Текст]. – М., 2011. – 225 с.

60. Флерова, Ж.М. Логопедия [Текст]. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 254 с.

61. Шматко Н.Д. Интегрированный подход к обучению детей с нарушениями слуха в России [Текст] / Интегрированное обучение: проблемы и перспективы. СПб., 1996. – С. 56-58.

62. Штерн, А. Развитие словаря в онтогенезе [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://referatwork.ru/refs/source/ref-91498.html>
63. Щуркова Н.Е. Педагогическая технология [Текст]. – М.: Педагогическое общество России, 2002. – 224 с.
64. Презентації для дітей віком від 1 року // URL: https://www.google.com/search?hl=uk&tbm=vid&sxsrf=AOaemvIR2vqIXJ_1k0XUygVNi9BDoYngjA:1637572708353&q=%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D0%B4%D0%BB%D1%8F+%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9&sa=X&ved=2ahUKEwiwuMzc0av0AhWoAxAIHZ8FCIkQ8ccDegQIKxAD&biw=1366&bih=568&dpr=1